

GOTICKÁ MADONA ZE ZADNÍ LHOTY U TĚCHLOVIC VE SVĚTLE NOVÝCH FAKTŮ

ĽUBOMÍR TURČAN – MARTIN BARUS

Obr. 1. Madona ze Zadní Lhoty u Těchlovic, celkový pohled.
Foto: Jan Brodský.

UMĚLECKO-HISTORICKÉ ZAŘAZENÍ (ĽUBOMÍR TURČAN)

V roce 2008 se v Praze uskutečnilo při příležitosti významného jubilea vědce a pedagoga profesora Ludvíka Armbrustera, bývalého děkana Katolické teologické fakulty UK, vědecké kolokvium. Neobvykle široké spektrum příspěvků obohatila i Michaela Ottová, která se ve své studii¹ zaměřila na klíčové dílo českého umění středověku – na proslulou madonu z Plzně („Panna Marie plzeňská“; kostel sv. Bartoloměje v Plzni). Ve svém příspěvku se odklonila od tradiční umělecko-historické analýzy sochařského díla a obrátila se k hlubší definici jeho uctívání a víry ve schopnost konat zázraky.² Ve svých závěrech se opírala o relativně

bohaté písemné i literární prameny, které jednoznačně prokazují rozsah uctívání plzeňské madony nejen v regionu, kde nejpravděpodobněji vznikla, ale i v širším okolí. Zde autorka nalézala četná umělecká díla prokazující kontinuitu a hloubku již zmíněného uctívání. Ze zorného úhlu našeho studia je důležité, že do okruhu soch, které vznikly pravděpodobně jako „devoční kopie“ (popř. „devoční repliky“) madony z Plzně,³ zařadila i madonu ze Zadní Lhoty u Těchlovic na Děčínsku.⁴ Je pravděpodobné, že se výtvarná forma madony ze Zadní Lhoty nevrací k vrcholnému dílu krásného slohu jen z „formálních“ důvodů, ale že záměrem jejího objednavatele byly také devoční důvody, tedy úcta a víra v zázračné projevy uvedeného plzeňského díla. Není zcela vyloučeno, že za výběrem specifické formy mohla stát i legitimizace katolické konfese a zachování předhusitských nároků na funkci výtvarného díla.

Madonu ze Zadní Lhoty (obr. 1), jejíž osud se v minulosti málem naplnil, objevil v roce 1957 v zapadlé kapličce v Zadní Lhotě u Těchlovic tehdejší ředitel Severočeské galerie Otakar Votoček. Bezprostředně po objevení se zmíněná socha stala nedílnou součástí stálé expozice starého umění již zmíněné severočeské galerie, kde je jako stěžejní dílo prezentována dodnes.

Původ této sochy je neznámý, je však zřejmé, že se do malé kapličky nevelké obce v malebném prostředí Českého středohoří dostala až dlouho po době svého vzniku. O období a důvodech jejího přesunu bude pojednávat druhá část této studie. Svým uměleckým výrazem však i tak stojí na jedné z důležitých pozic v uměleckém odkazu krásného slohu na severu Čech. I přes zmíněnou skutečnost patří mezi gotická díla dochovaná v severních Čechách, která doposud zůstala ve stínu uměnovědného zájmu. V literatuře se poprvé objevuje v roce 1983, kdy ji představil sám objevitel Otakar Votoček. Ve svém katalogu sbírek starého umění v Severočeské galerii v Litoměřicích,⁵ i když pouze ve stručnosti, již od počátku určil umělecké zařazení madony a k jeho názorům se vrací i další nepočtené mladší studie. Votoček především zdůraznil přímou orientaci autora „zadnělhotské“ madony na krásný sloh, konkrétně na jednu z jeho dominant, tj. na madonu z kostela Sv. Bartoloměje v Plzni, i když si je vědom různé kvalitativní úrovně děl. Madonu ze Zadní Lhoty u Těchlovic datuje do 1. čtvrtiny 15. století a ke zmíněné atribuci se přiklání i jeho následovníci. Deset let po pokusu O. Votočka o uměleckou kvalifikaci se madona ze Zadní Lhoty u Těchlovic stává (ale pouze jako kopie) součástí stálé expozice gotické plastiky v Okresním muzeu v Dě-

¹ Michaela OTTOVÁ, *Madona plzeňská. Poznámky ke vzniku zázračné sochy a k opakování jejího typu v první polovině 15. století*, in: *Všechno je milost. Sborník k počtě 80. narozenin Ludvíka Armbrustera*, ed. Vojtěch Novotný, Praha 2008, s. 530n.

² TAMTÉŽ, s. 530n.

³ Např. madona z Františkánského kláštera v Plzni, madona z Deštné u Jindřichova Hradce, madona z Muzea v Plzni, atd., TAMTÉŽ, s. 535.

⁴ TAMTÉŽ, s. 536.

⁵ Otakar VOTOČEK, *Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích. Sbírka starého umění*, Litoměřice 1983, nestr.

Obr. 2. *Madona ze Zadní Lhoty u Těchlovic, detail horní části sochy. Foto: Jan Brodský.*

čině (dnes Oblastní muzeum v Děčíně). V katalogu stálé expozice gotického umění se přikláním⁶ k závěrům O. Votočka a stejně jako on spatřuji v uměleckém výrazu madony vazby na sochařská díla krásného slohu. Svým pojetím charakterizuje dílo uměleckou situaci v prvních desetiletích 15. století, i když jak hovoří Votoček: „... (madona ze Zadní Lhoty u Těchlovic) *neztrácí přímé vazby na původní severočeskou sochařskou produkci...*“. I v katalogu děčínské gotické plastiky nacházím nepřehlédnutelné vazby na Plzeňskou madonu a ponechávám již O. Votočkem stanovenou dataci, i když se pokouším zmíněnou časovou sekvenci částečně zúžit.

⁶ Ľubomír TURČAN, *Gotická plastika na Děčínsku*, Děčín 1993, s. 10.

Naposledy se ve své rozsáhlé studii sledovaným dílem zaobírala M. Ottová,⁷ která se v tomto konkrétním případě neodklonila od dosud citovaných názorů a opětovně podtrhuje význam uměleckého dosahu madony z Plzně i na severočeský region, i když ve shodě s O. Votočkem nachází v uměleckém výrazu madony ze Zadní Lhoty u Těchlovic jistou „rustikalizaci“. Autorka se s jistotou výhradou vrací k dataci do 1. čtvrtiny 15. století, i když považuje zmíněnou dataci za příliš širokou.

⁷ M. OTTOVÁ, *Sochařství 15. století v severních a severozápadních Čechách*, Ústí nad Labem 2004, s. 93.

Obr. 3. *Madona ze Zadní Lhoty u Těchlovic, detail spodní části sochy. Foto: Jan Brodský.*

Odborné názorové spektrum se ohledně madony ze Zadní Lhoty u Těchlovic svým způsobem ustálilo, i když prostor pro drobnější názorové korekce poskytuje samotné dílo v několika rovinách. Spojovacím článkem naší madony ze Zadní Lhoty s madonou z Plzně je především samotná skulpturní koncepce plně objemového díla, jehož tvarosloví skýtá širší prostor pro četné analogie, viz obr. 2, 3, 4, 5. Z relativně široké polygonální základny vyrůstá figura s výrazným zúžením spodních partií složených z harmonických kaskád tubicových záhybů, na které již navazuje dominující eurytmie záhybů ve střední kompoziční části. Rozměrné hmotné mísovité záhyby po stranách ohraničené kaskády zvýrazňují především pod pravíci postavy ponderaci esovitě prohnuté figury Marie. Klíčovým komponentem v každém případě zůstává tělíčko Ježíška, které se od Marie spirálovitě odklání na levou stranu, což je pozice dítěte, kterou nacházíme s větší frekvencí i u klíčových děl krásného slohu. Nejen u již zmíněné Plzeňské madony, ale i u proslulé Krumlovské madony (Uměleckohistorické muzeum Vídeň), její volné repliky z Národní galerie, ale i u Třeboňské madony (augustiniánský klášterní kostel Panny Marie královny a sv. Jiljí v Třeboni). Obdobně jako u madony z Údlíc se i v případě madony ze Zadní Lhoty u Těchlovic její řezbář, který byl pevně svázan se svým vzorem, nedokázal vyrovnat s jeho tvarově harmonickým skulpturním projevem, což zdůraznila již M. Ottová ve své práci. Časové určení umělecké pozice madony

Obr. 4. *Madona ze Zadní Lhoty u Těchlovic, boční pohled. Foto: Jan Brodský.*

ze Zadní Lhoty u Těchlovic do období první čtvrtiny 15. století, kdy se české umění nachází ve své vrcholné fázi, je skutečně příliš široké. Po dlouhodobějším precizním studiu samotného díla docházím k názoru o akcentaci forem, které výrazně přibližují madonu ze Zadní Lhoty u Těchlovic k dílům vzniklých ke konci první čtvrtiny 15. století, které se již svou uměleckou pozicí hlásí k novým uměleckým variacím.

Zde jsem však nucen se opětovně vrátit k již citované studii M. Ottové. Autorka, podle mého názoru, nepřehlédnutelným způsobem relativizovala hledání „přesného data vzniku „zadnělhotského“ díla“ a otevřela spíše prostor pro hledání jejího „historického-devočního“ kontextu, a to jsem nucen zdůraznit, „v přímé závislosti na původním skulpturním impulsu, tedy v madoně z Plzně“. Opírajíc se o opakovaně citovanou studii, která prokazuje vznik madony ze Zadní Lhoty u Těchlovic jako „devoční repliky madony z Plzně“, dostávám se nepřímou do M. Ottovou vyhraněného časového období vzniku „severočeského díla“, vymezeného od roku 1384 (popř. těsně před),⁸ kdy je všeobecně přijatá datace madony z Plzně, až do období čtvrtého desetiletí 15. století, kdy se: „přesné replikace kompozičního schématu Plzeňské madony, tedy potenciální devoční kopie, již nepodařilo zjistit“.⁹

⁸ Jaromír HOMOLKA, *K problémům tzv. krásného stylu kolem 1400*, in: *Všechno je milost*, s. 407; M. OTTOVÁ, *Madona plzeňská...*, s. 533.

⁹ TAMTÉŽ, s. 537.

Obr. 5. *Madona ze Zadní Lhoty u Těchlovic, boční pohled.*
Foto: Jan Brodský.

Ke konci první třetiny 15. století se nejen české gotické sochařství výrazněji odpoutává od principů krásného slohu, jakožto specifické české varianty umění přelomu 14. a 15. století; přesněji řečeno – jde v evropském umění o období, kdy je již „*nadvláda mezinárodní gotiky u konce*“¹⁰ a střední Evropa hledá, ale hlavně aplikuje nové umělecké styly a horizonty. Víra v zázračnou moc uměleckých děl, jejich uctívání a devoce se prostřednictvím replik a kopií šíří dál i do vzdálenějších oblastí Čech, aniž by však, a to je nutné zdůraznit, ztrácely pevnou závislost na prvotním

uměleckém impulzu. Zmíněnou skutečnost považuji za klíčovou při hledání umělecké a skulpturální orientace madony ze Zadní Lhoty u Těchlovic, i když její přesnější datace v rámci první poloviny 15. století již zůstane vzhledem ke zmíněným vazbám nejpravděpodobněji tajemstvím. Pokud výše uvedené závěry shrnu, tak byla socha madony ze Zadní Lhoty u Těchlovic vytvořena jednoznačně v intencích sochařství krásného slohu, nese prakticky všechny jeho atributy a její umělecký výraz se formoval pod vlivem stěžejních děl krásného slohu, i když na jiné kvalitativní rovině. Jako devoční replika však mohla vzniknout v plné závislosti na prvotním uměleckém impulzu snad až ve 20. letech 15. století, teoreticky o něco málo později.

¹⁰ Gerhard SCHMIDT, *Pohyb a protipohyb. Internacionální gotika versus krásný styl*, in: Karel IV, císař z Boží milosti. Kultura a umění za vlády Lucemburků 1310–1437, Praha 2006, s. 547.

VÝPOVĚĎ PRAMENŮ (MARTIN BARUS)

Pokud budeme chtít alespoň částečně nahlédnout do osudů madony ze Zadní Lhoty před jejím deponováním v litoměřické galerii, budeme se muset nejprve přesunout o více než dvě stě let nazpět, a to konkrétně do června roku 1804. Tehdy Labe díky silným deštům vystoupilo ze svého běžného koryta tak, že to ani nejstarší obyvatelé nepamatovali, a mimo toho, že do svého širokého okolí roznášelo téměř červené bahno,¹¹ rovněž zasáhlo a vyplavilo u Těchlovic malou mariánskou barokní kapli. Tento sakrální objekt (obr. 6) se nachází na jihozápadním okraji obce poblíž labského koryta nalevo od silnice vedoucí z Velkého Března ještě před prvními těchlovickými domy a podle tradice byl vystavěn obyvateli obce Zadní Lhota v roce 1681 jako poděkování za odvrácení o rok dříve řádicí morové epidemie, jež se zastavila v Těchlovicích a do jejich obce již nepronikla.¹² Kaple zřejmě nebyla povodní příliš poškozena, ovšem zmizela z ní dřevěná socha madony.¹³ Ta byla nahrazena novou mariánskou sochou – Pietou, tentokrát kamennou, kterou do kaple jako projev kajícího věnoval těchlovický soused Engel.¹⁴ Již v následujícím roce však obyvatelé obce Zadní Lhota, vzdálené asi jeden kilometr jižně od Těchlovic, našli v Labi onu dřevěnou madonu z mariánské kapličky, která se k nim dostala „proti proudu“.¹⁵ Vzhledem k tomu, že její původní místo bylo zřejmě již „obsazeno“ kamennou sochou či soškou, zůstal tento objev delší dobu „nevyužit“.¹⁶ Až v roce

Obr. 6. Barokní mariánská kaple v Těchlovicích, z níž byla madona vyplavena v červnu 1804. Foto: Martin Barus.

¹¹ O povodni obecně Oldřich KOTYZA – František CVRK – Vlastimil PAŽOUREK, *Historické povodně na dolním Labi a Vltavě*, Děčín 1995, s. 129. O těchlovických poměrech podrobněji viz Státní okresní archiv (dále jen SOKA) Děčín, fond Farní úřad Těchlovice, inv. č. 1 – Farní kronika (1552) 1787–1936, s. 8. Z ní částečně vychází a další podobnosti, včetně informací o rozšíření bahna, přináší Anton ZINKE, *Tichowitz und seine sagenreiche Umgebung*, Mittheilungen des Nordböhmisches Excursions-Clubs 2, 1897, s. 146.

¹² Alespoň tak to tvrdí moderní nápisová destička na kapli samotné. Soupis drobných sakrálních památek z roku 1836 (Diecézní archiv Litoměřice, Archiv far I, karton č. 141, Těchlovice – Soupis kaplí, křížů a soch z roku 1836, [fol. 1v–2r]) však její původ nezná. Popisné údaje o této kapli přináší rovněž Emanuel POCHE a kol., *Umělecké památky Čech*, svazek IV, Praha 1982, s. 33. Kaple byla zřejmě při větších povodních vyplavována pravidelně, naposled v roce 2002 byla pod vodou celá včetně vrcholového křížku.

¹³ Diecézní archiv Litoměřice, Archiv far I, karton č. 141, Těchlovice – Soupis kaplí, křížů a soch z roku 1836, [fol. 1v–2r].

¹⁴ TAMTÉŽ, [fol. 1v–2r]. Englův čin byl motivován jeho předchozím válečným zážitkem, kdy během jakýchsi vojenských událostí ve Štýrsku, pravděpodobně za protinapoleonských tažení v 90. letech 18. století, jako mladý důstojnický adjunkt omylem zastřelil dvě bezbranné děti. „Barokní kamennou sochu Piety z konce 17. století“ v kapli zachycuje ještě v období před rokem 1982 E. POCHE a kol., *Umělecké památky...*, s. 33. V současnosti je v kapli na malé oltářní „mense“ umístěna sádrová socha Panny Marie. Zmíněná „mensa“ mohla být vystavěna snad v souvislosti se zmíněným umístěním Piety (otázkou zůstává, zda skutečně barokní) do této kaple v roce 1804 či 1805.

¹⁵ Doslova „stromaufwärts“, zdroj a pozn. č. 13, [fol. 3v–4r]. Snad zde zapůsobily určité zpětné proudy neregulované řeky, což však není tak podstatné, podobně jako přesné místo, kde byla madona objevena.

¹⁶ Vysvětlení, proč se socha nevrátila na své původní místo, není úplně jednoznačné. Snad zde mohl působit faktor, že nová socha byla na rozdíl od té původní v dobrém stavu (nepoškozena vodou) nebo že se jednalo o veřejnou prezentaci kajícího. Teoreticky zde mohlo hrát roli i povědomí o tom, že mariánská kaple byla postavena Zadnohotskými a na Madonu si snad mohli činit i nějaké nároky. Otázkou každopádně zůstává, kde byla socha dlouhých 12 let do postavení nové kapličky umístěna. Informace k tomuto problému nelze dohledat ani ve farní

1817 postavil Peter Gaube ze Zadní Lhoty před svým domem č. p. 6 u křižovatky cest asi 2,5 metru vysokou výklenkovou kapli, do níž byla madona umístěna (obr. 7, 8).¹⁷ V roce 1836 ji těchlovický lokalista Ignatz Ritschel při vypracovávání soupisu kaplí, soch a křížů své kolatury popsal následovně: objekt byl vystavěn ve stylu kaple křížové cesty, v něm byla umístěna dřevěná socha Panny Marie držící na rukou Ježíška. Kaple byla v dobrém stavu, socha však poněkud křiklavě („grell“) upravena. Nad výklenkem v půlkruhu byl vyhotoven nápis „Mutter der Barmherzigkeit, bitte für uns“. Bez zajímavosti nejsou ani Ritschelovy poznámky o tom, že objekt stojí na soukromém pozemku stavitele, který se o něj také dobrovolně stará.¹⁸ Tuto péči dále dokládají zápisky farní kroniky uvádějící, že roku 1847 byla mariánská kaple v Zadní

kronice, byť již pro tuto dobu vedené, ani v ostatních farních písemnostech, neboť archivní fond těchlovického farního úřadu je v SOKA Děčín dochován pouze torzovitě. Rovněž inventáře, uložené na litoměřickém biskupství (Diecézní archiv Litoměřice, Archiv far I, karton č. 141, Těchlovice), kde by bylo možné např. zjistit, zda byla socha v tomto mezidobí uchovávána v kostele se z let 1805–1817 nedochovaly.

¹⁷ TAMTÉŽ, [fol. 3v–4r]. Není jisté bez zajímavosti, že madona z kaple vyhlížela směrem k Těchlovicím. Rodina Gaubova byla zřejmě zámožná (což lze odhadnout i podle dodnes dochovaného statku této rodiny přímo v Zadní Lhotě) a zbožné dary jí nebyly cizí. Tak např. roku 1838 věnoval Antona Gaube ze Zadní Lhoty 12 zlatých na opravu jednoho praporu zobrazujícího sv. Antonína a sv. Františka z těchlovického kostela (SOKA Děčín, fond Farní úřad Těchlovice, inv. č. 1 – Farní kronika (1552) 1787–1936, s. 25).

¹⁸ TAMTÉŽ, [fol. 3v–4r].

Obr. 7. Kaple v Zadní Lhotě, do níž byla madona umístěn Peterem Gaubem v roce 1817 a kde byla o 140 let později objevena Otakarem Votočkem. Foto: Martin Barus.

Lhotě opravena a ozdobena členy Gaubeho rodiny.¹⁹ Právě v této výklenkové kapli v Zadní Lhotě objevil v roce 1957 madonu Otakar Votoček.²⁰

Předložené informace dokumentující přesun madony z Těchlovic do Zadní Lhoty na počátku 19. století nám sice pomáhají dokreslit osudy této sochy a zejména interpretovat poškození jejího křídlování a polychromie, ovšem nedostáváme se s nimi příliš do blízkosti doby vzniku tohoto uměleckého díla. Velmi hypoteticky se o to pokusíme na následujících řádcích.

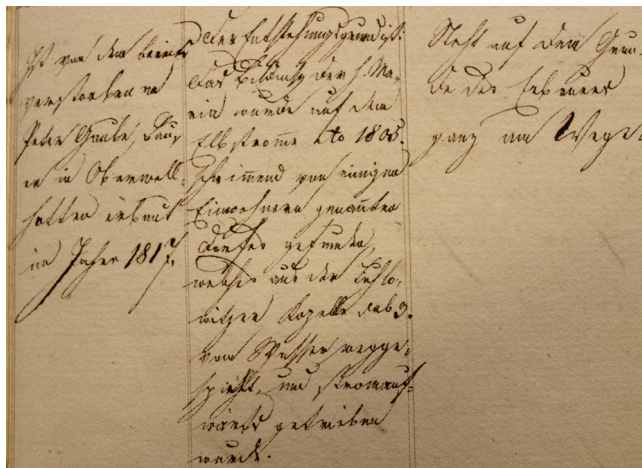
První písemné zmínky o Těchlovicích pocházejí z počátku druhé poloviny 14. století, kdy na zdejší tvrzi sídlili vladykové pyšníci se predikátem z Těchlovic, kteří zde mezi lety 1352 a 1363 vystavěli kostel, k němuž drželi patronátní právo.²¹ Těchlovičtí v průběhu několika desetiletí získali další majetky v širším regionu a jejich člen Jan si na počátku 15. století vystavěl přímo nad Těchlovicemi hrad Vrabinec, po němž se psal již roku 1404.²² Jan však zřejmě přecenil své ekonomické možnosti, neboť nový hrad

¹⁹ SOKA Děčín, fond Farní úřad Těchlovic, inv. č. 1 – Farní kronika (1552) 1787–1936, s. 33. Konkrétně zde byla jmenována vdova Gaubová z č. p. 6 a domkář Stephan Gaube z č. p. 8.

²⁰ Madona tak začala být označována jako „madona ze Zadní Lhoty“, otázkou však zůstává, zda by se spíše vzhledem k jejímu původnímu umístění neměla nazývat „těchlovická“.

²¹ Jiří ÚLOVEC, *Panská sídla v Těchlovicích u Děčína*, Muzejní a vlastivědná práce 36/106, 1998, č. 1, s. 1–2. Tam i podrobnější informace k rodě Těchlovských. O kostele viz E. POCHE a ko., *Umělecké památky...*, s. 33.

²² Josef EMLER (ed.), *Libri confirmationum ad beneficia ecclesiastica Pragensem per archidioecesim VI*, Praha 1883, s. 129.

Obr. 8. Výřez ze soupisu drobných církevních památek farnosti Těchlovic z roku 1836, kde se nachází zásadní informace ohledně „přesunu“ madony z Těchlovic do Zadní Lhoty (Diecézní archiv Litoměřice, Archiv far I, karton č. 141, Těchlovic – Soupis kaplí, křížů a soch z roku 1836, [fol. 4r]). Foto: Martin Barus.

musel o devět let později prodat svému sousedovi Zikmundovi z Vartenberka na Děčíně. Vladycký rod Těchlovských se pak dále objevuje již jen jako držitel drobnějších statků zejména na Českolipsku.²³ Snad lze tedy alespoň hypoteticky uvažovat o možnosti, že Těchlovická madona byla právě někdy na počátku 15. století, kdy se Jan z Těchlovic výrazně angažoval v severočeském regionu, odrazem čehož byla mj. i stavba mohutného kamenného hradu, objednána tímto šlechticem jakožto hodnotné umělecké dílo své doby, které bylo schopné náležitě reprezentovat jeho moc a důležitost, jež však neměla dlouhého trvání.

Tato hypotéza má však zásadní trhliny. Kam bylo toto dílo určeno? Do těchlovického kostela? Proč tam tedy nezůstalo? Povodeň roku 1804 jej přeci odnesla z malé kapličky, vystavěné snad v roce 1681 obyvateli Zadní Lhoty? Umístili sochu do kaple oni (a kde k ní tedy přišli?), nebo zde zásadní roli sehrála tehdejší těchlovická vrchnost – děčínští Thunové? Zabředáváme postupně do spleti mnoha otázek, na něž neznáme a zřejmě nikdy nebudeme znát odpovědi. A tak pro nás zůstává Těchlovická madona do jisté míry tajemnou, neboť ač vyhotovená na počátku 15. století se nám noří z dějinných i labských hlubin až o čtyři sta let později.²⁴

RESUMÉ

GOthic MADONNA FROM ZADNÍ LHOTA NEAR TĚCHLOVICE – NEW FACTS

The study originated on untraditional cooperation of an art historian and an archivist. Both authors dealt with one of the most important medieval sculptural work of art in Northern Bohemia – the Madonna from Zadní Lhota near Těchlovic in the district

²³ J. ÚLOVEC, *Panská sídla...*, s. 3; August SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze království Českého, Díl 14 – Litoměřicko a Žatecko*, Praha 1924, s. 90.

²⁴ Studie byla vydána za podpory Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) ministerstva kultury ČR, projekt Umělecká výměna v regionu Krušnohoří mezi gotikou a renesancí, identifikační kód projektu DF12P010VV046

Obr. 9. *Madona ze Zadní Lhoty u Těchlovic, boční pohled – detail.*
Foto: Jan Brodský.

of Děčín. The art historian (L. Turčan) finds considerable sculptural analogy between this Madonna and the key work of Gothic sculpture: Madonna from the church of St. Bartholomew in Pilsen. L. Turčan shares this idea with O. Votoček, the author of older art-historic classification. In agreement with M. Ottová the author also emphasizes an important attribute of the work from Těchlovice – its direct dependence on above mentioned work of art – Madonna from the church of St. Bartholomew in Pilsen – which apparently gave an initial impulse to origins of Madonna from Těchlovice that was probably made as a devotional copy of Madonna from Pilsen.

The archivist of Litoměřice diocese (M. Barus) dealt with quite a troubled fate of Madonna from Těchlovice in modern history. From the year of 1804 when a Baroque chapel with the sculpture of Madonna from Těchlovice were flooded with water, through the next year, when the sculpture was again found floating in the river till the year of 1812 when P. Gaube from Zadní Lhota had a new chapel for Madonna from Těchlovice built. In the period of modern history M. Barus concentrated on the year of 1957 when the sculpture was discovered and deposited in the North Bohemian Gallery of Fine Arts in Litoměřice by its then director O. Votoček.

Obr. 10. *Madona ze Zadní Lhoty u Těchlovic, boční pohled.*
Foto: Jan Brodský.

Obr. 11. *Madona ze Zadní Lhoty u Těchlovic, boční pohled.*
Foto: Jan Brodský.

Obr. 12. Madona ze Zadní Lhoty u Těchlovic, čelní pohled – detail. Foto: Jan Brodský.